NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

A mezőgazdaság munkavédelmi helyzete, munkavédelmi feladatok

Nesztinger Péter főosztályvezető
NGM Munkavédelmi Főosztály

Gödöllő, 2017.06.13.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatai

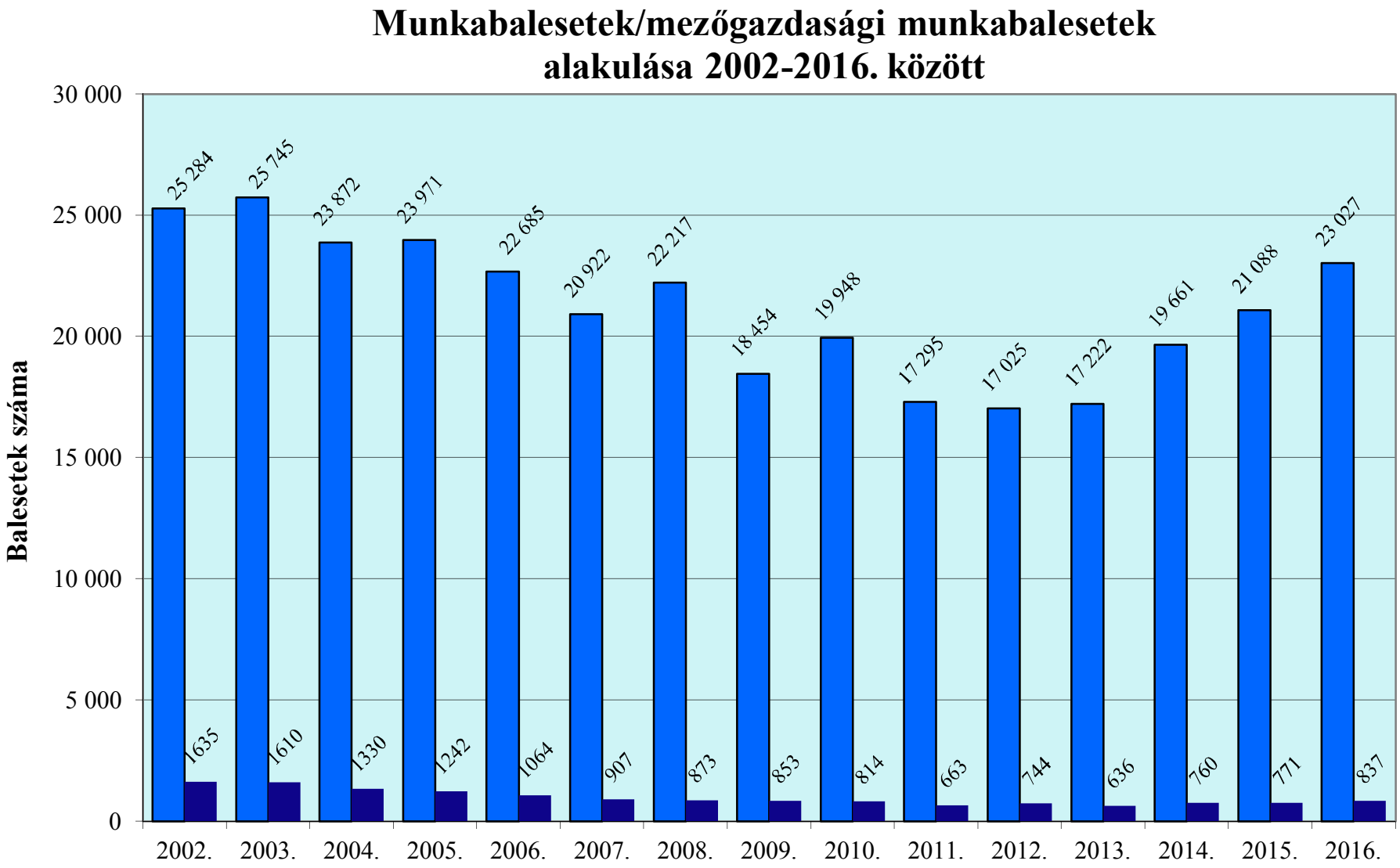
2016-ban a munkavédelmi hatósági ellenőrzés az előző évinél 12,7%-al több, azaz 15 459 munkáltatóra terjedt ki, ez 725 (5%) mezőgazdasági munkáltató érintett.

Az ellenőrzések során 281 486 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták, ez mezőgazdasági területen 8 681 (3%) főt jelentett.

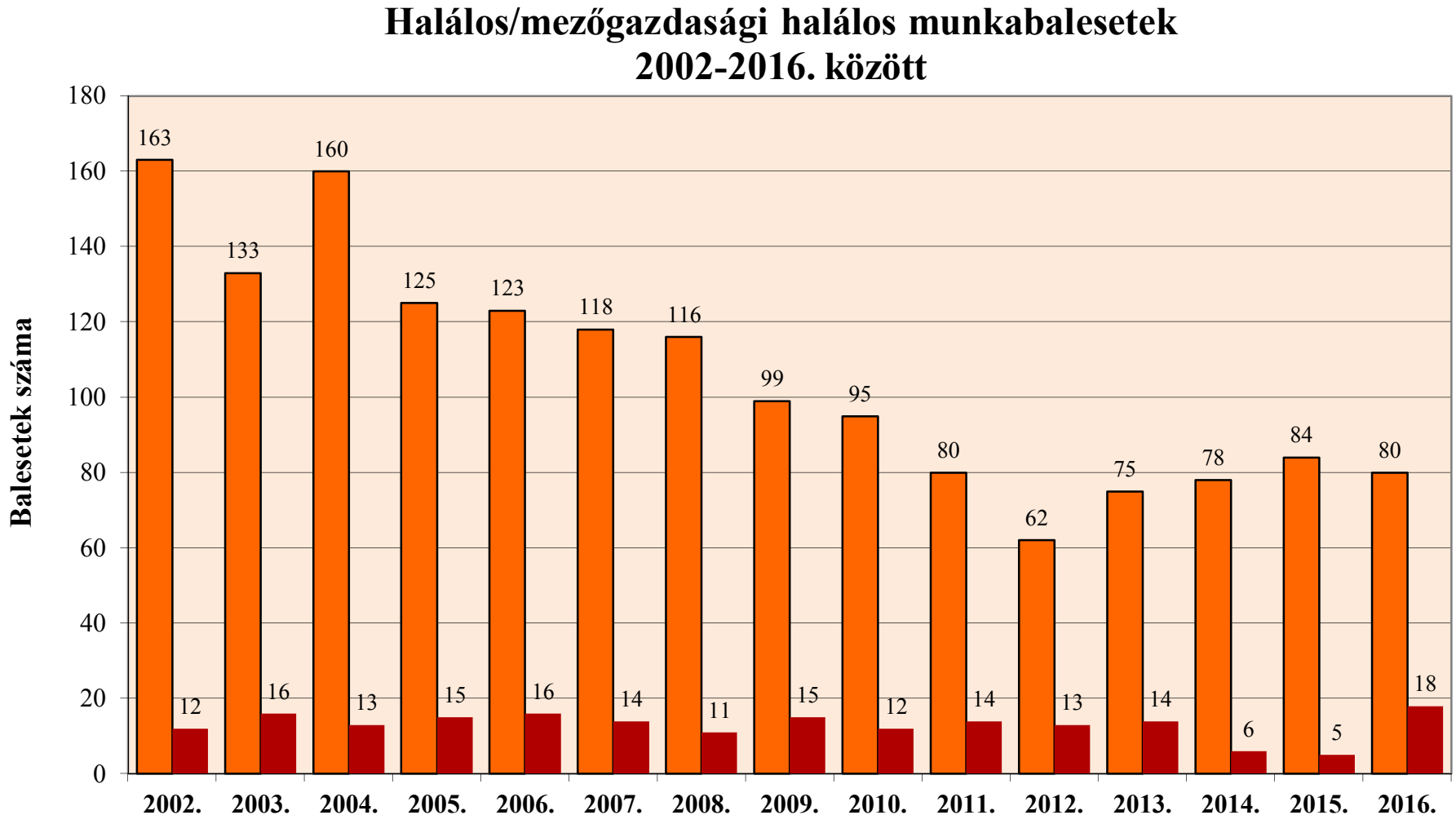
Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 79,1%-ánál tapasztaltak, **mezőgazdaság** terén ez az arány **77 %.**

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 28,7%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez mezőgazdaságban 43,8 %!

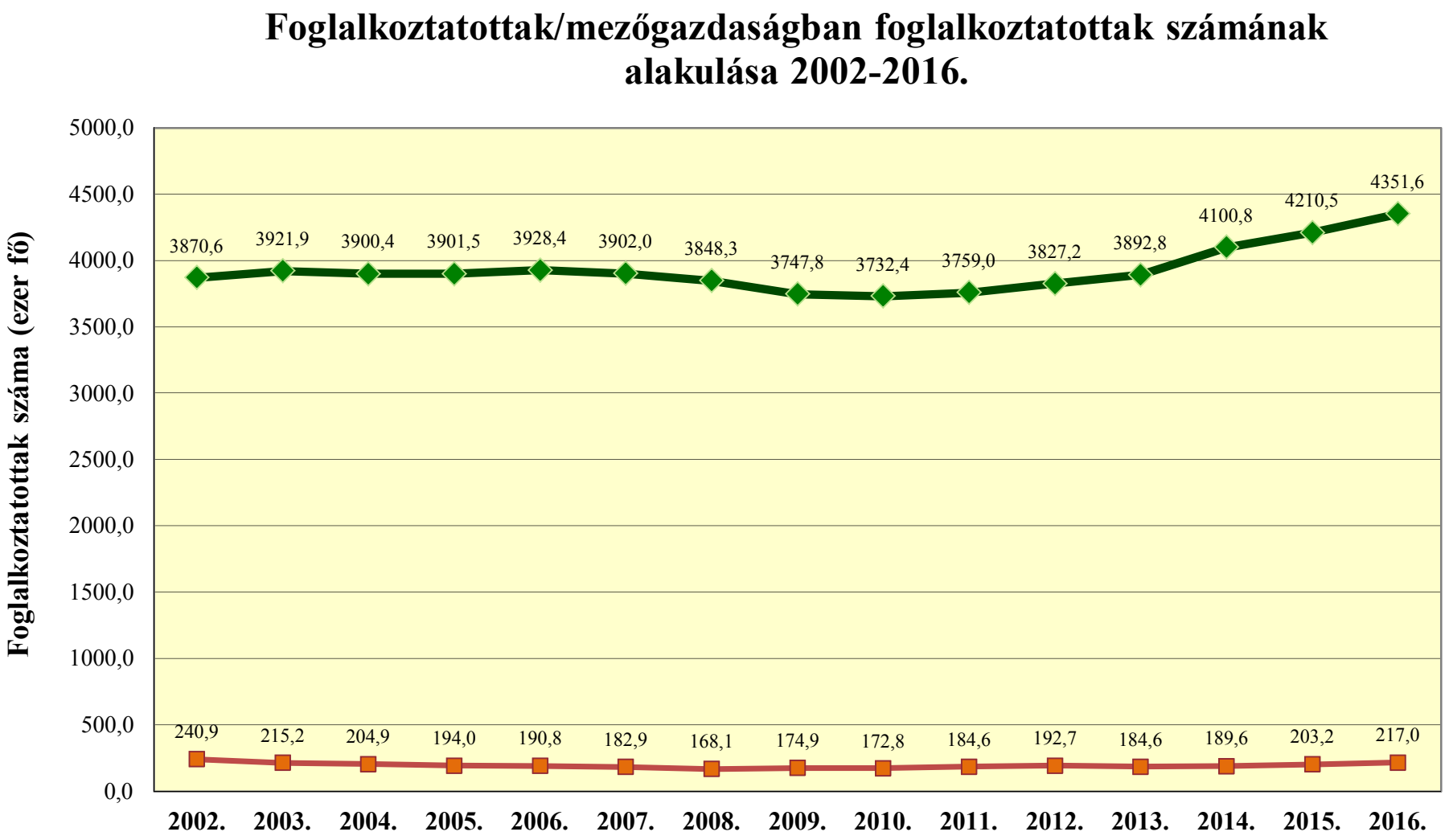
Összes munkabaleset az elmúlt 15 évben



Halálos munkabalesetek az elmúlt 15 évben



Foglalkoztatottak az elmúlt 15 évben



Munkabaleseti ráta ágazati megoszlása 2016

Nemzetgazdasági ág	Munkabaleseti ráta (1 000 munkavállaló)
"E" - Vízellátás; Szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	15,5
"H" - Szállítás, raktározás	10,6
"C" - Feldolgozóipar	9,2
"Q" - Humán-egészségügyi, szociális ellátás	5,6
"L" - Ingatlanügyletek	5,2
"N" - Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	4,9
"G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás	4,8
"A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	3,9
"I" - Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3,5
"D" - Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3,1
"O" - Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	3,0
"F" - Építőipar	2,8
"P" - Oktatás	2,8
"R" - Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2,7
"S-U" - Egyéb tevékenység	1,5
"K" - Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1,2
"M" - Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1,1
"J" - Információ, kommunikáció	1,0
"B" - Bányászat, kőfejtés	0,6
Összesen:	**5,3**

Halálos munkabaleseti ráta ágazati megoszlása

Nemzetgazdasági ág	Halálos munkabaleseti ráta (100 000 munkavállaló)
"A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	8,3
"F" - Építőipar	5,8
"E" - Vízellátás; Szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	5,0
"H" - Szállítás, raktározás	4,7
"L" - Ingatlanügyletek	4,6
"N" - Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2,5
"O" - Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1,3
"C" - Feldolgozóipar	1,1
"I" - Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1,0
"J" - Információ, kommunikáció	0,8
"Q" - Humán-egészségügyi, szociális ellátás	0,7
"M" - Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	0,7
"G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás	0,6
"B" - Bányászat, kőfejtés	0,0
"D" - Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0,0
"K" - Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,0
"P" - Oktatás	0,0
"R" - Művészet, szórakoztatás, szabadidő	0,0
"S-U" - Egyéb tevékenység	0,0
Összesen:	**1,8**

A munkabalesetek főbb okai az agrárágazatban

- Gázolás, ütközés, felborulás traktorokkal és egyéb önjáró mezőgazdasági gépekkel
- Nem megfelelő rakodás szállítójárműre, pótkocsira
- Az erőgép védőburkolatát eltávolítva a szabadon forgó kardántengely közelében végzett munka



- Bálázógép megszoruló hajtásmechanizmusának az erőgép leállítása és a kardánhajtás kikapcsolása nélküli javítása
- A gazdasági épületek hullámpala borítású tetőinek szakszerűtlen javítása okozta be-, illetve leesés



- Építési, bontási, árokásási munka közbeni leesés
- Fogadó garatok, aknák hiányos lefedése vagy a védőkorlát hiánya miatti beesés-, leesés
- Nem megfelelő kialakítású vagy állapotú létrák alkalmazása miatt történő leesés
- Kisfeszültségen üzemeltetett, szabálytalanul bekötött gépek, sérült szigetelésű kéziszerszámok
- Termények, trágya erjedése, bomlása közben keletkező, a tartályok, ciszternák, aknák mélyén összegyűlő veszélyes gázok
- Nagytestű állatok okozta sérülések, illetve rovarcsípések
- Állatról emberre terjedő fertőző betegségek (zoonózisok)
- A felhasznált veszélyes anyagok/keverékek (pl.: növényvédő szerek)
- A szélsőséges időjárás és a klímaváltozás hatásai (hőártalmak, pl. napszúrás, hőguta, hőkimerülés)
- A fadöntésre vonatkozó speciális munkavédelmi szabályok megszegése

Személyi tényező, mint baleseti ok

A balesetek bekövetkezésének elsődleges oka (62%) a **figyelmetlenség**.
A **fegyelmezetlen magatartás** kb. 10%, míg 22%-ban nem volt szerepe a személyi tényezőnek.
A **fiatalabbak** esetében nagyobb arányt képvisel a **gyakorlatlanság**, jártasság hiánya, valamint az elvétve előforduló kábítószer hatás.
Az idősebbeknél pedig az alkohol és a gyógyszer befolyása, valamint az egészségügyi problémák jelenléte.

Az **oktatás hiánya** is elsődlegesen a **fiatalabb korosztályt** érinti hátrányosan.

A **halálos** baleseti statisztikák szerint a balesetek 38%-a **fegyelmezetlenség**, szabályszegő, utasítás ellenes magatartás, valamint 24%-a **figyelmetlenség** következménye, melyet a felülvizsgálatra felküldött összefoglaló anyagok is alátámasztanak.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

2016-ban bekövetkezett halálos mezőgazdasági munkabalesetek

A mezőgazdaságon belül a **halálos közúti** munkabalesetek aránya viszonylag alacsony (18-ból mindössze 3 közúti halálos munkabaleset)

Szakágazatok szerint:

- Gabonaféle, hüvelyes növény, olajos mag termesztése
- Fakitermelés
- Erdészeti szolgáltatás
- Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
- Juh, kecske tenyésztése
- Sertéstenyésztés
- Tejhasznú szarvasmarha tenyésztése
- Vegyes gazdálkodás



NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Jellemző halálos mezőgazdasági munkabalesetek

Halálos munkabalesetek rövid leírása:

- Rakodógéppel, munkagéppel való tolatás közben a munkavállalót elgázolták
- Mozgásba jövő rakodógép kanala ajtónak szorította
- Fakitermelés során egy fennakadt ág letörött, ráesett
- Erdőben a kidöntött fa rázuhant
- Fülke nélküli mezőgazdasági traktorral felborult, az átfordult rajta
- A szójatáblában lévő magaslesről lefelé jövet darázs csípte meg
- Méhraj támadta meg
- Működésben lévő munkaeszköz karját leszakította
- Működésben lévő munkaeszköz forgó kapasora felcsavarta
- Kitárolásnál a terménysilóba beesett

Jellemző halálos mezőgazdasági munkabalesetek

Munkáltatói létszám-kategória:

- A **halálos** munkabalesetek több mint fele az **1-9 fős munkáltatóknál** történik.
- Mindössze 2 baleset 50-249 főt foglalkoztató munkáltatónál, de ennél nagyobb létszámú munkáltatónál nem volt halálos baleset.

Munkakörüket tekintve:

- mezőgazdasági erőgép kezelők
- állatgondozók
- erdészeti vagy mezőgazdasági segédmunkások
- idénymunkások
- éjjeliőrök

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Jellemző halálos mezőgazdasági munkabalesetek

Egy erdőterületen a 45 foknál meredekebb déli fekvésű hegyoldalban a munkavállaló és fia tölgyfák kidöntését végezték.
Egy 38 cm átmérőjű 16 m magas tölgyfát kidöntött, melynek 12-13 m-nél lévő villaága a 9,5 m-re lévő **szomszédos fán fennakadt**.
E fa kivágásánál a döntést végző a motorfűrésszel a húzott, tető felőli oldalról kb 8 cm-es bevágást tett, hajkot előtte nem képzett. Az álló fa a feszítés, nyomás hatása miatt 4 m hosszan hosszirányban megrepedt és kidőlt, a rádöntött fa az alatta lévő munkahelyi vezetőre zuhant, aki a helyszínen életét vesztette.



NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Halálos munkabalesetek 2016-ban

A Kft. tulajdonában lévő vetésterület előkészítése folyt. A John Deere 8130 típusjelű erőgéphez kardán meghajtással csatlakoztatott AMAC-GF5 típusú **tárcsázó (forgó kapasor) hidraulika rendszere meghibásodott**.
A közelben egy másik John Deere 6110 típusjelű erőgépen dolgozó munkavállaló az erőgép vezetőjének kérésére az Erőgéphez ment és tisztázatlan körülmények között **a forgó kapasor és az erőgép közé került, ahol forgó kapasorra felcsavarodott és életét veszítette.**



NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Halálos munkabalesetek 2016-ban

A baleset napján árpa kitárolási munkát végeztek a szárítótelepen elszállítás céljából, a kitárolás silóból történt. A telepen jelenlévő 3 személy du. 3 óra körül észlelte, hogy egyik társuk hiányzik. A silótorony alján van a kitároló nyílás, és a kitárolás elakadt. Keresés során megbontották, és megtalálták az eltűnt társukat a **több méter magas árpa termény alatt**.





NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Halálos munkabalesetek 2016-ban

A traktoros bálázási tevékenység folytatására kapott utasítást a növénytermesztési ágazatvezetőjétől. A ZETOR 12441 típusú mezőgazdasági vontatóra csatlakoztatott, CLAAS 360 RC VARIANT típusú,





gumihevederes hengeres bálázó gépre üzemelés közben felmászott, mely során a gép felső **gumiszalag vezető tengelye a jobb karját felcsavarta**, a testéről leszakította.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Mit tehetünk a megelőzésért?

Munkáltatók és munkavállalók ismereteinek bővítése

Munkáltatók és munkavállalók felelősségtudatának erősítése

Megelőzésben érintett szakemberek minél szélesebb körű bevonása

Hatósági jelenlét erősítése

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

Tanuljunk a tapasztalatokból, előzzük meg a baleseteket!

Köszönöm a figyelmet!

Nesztinger Péter
főosztályvezető

Munkavédelmi Főosztály
munkavedelmi-foo@ngm.gov.hu